

DOMOLJUB

Izbaja vsak četrtik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 25. maja 1916.

Leto XXIX.

Obletnica laške vojske

Dne 23. maja lanskega leta je Lah navoedel našemu cesarju vojsko. Te dni praznujemo obletnico tega dogodka. Po pravici pravimo: praznujemo, ker ravno sedaj, prav na obletnico laške napovedi se je končalo četrto vojno posojilo, ki je v naši državni polovici spravilo skupaj ljudskega premoženja državi na posodo nad šest milijard kron in te dni prihaja takorekoč uro za uro novica za novico, ena veselejša nego druga, kako naša armada podi Laha iz postojank in utrdb, ki si jih je brez truda pred letom osvojil, in kjer je leto dni imel časa zavarovati se, kakor je hotel. Ko to pišemo, je število laških ujetnikov že preseglo 23.000 in število zajetih, pridobljenih topov je naraslo nad 160. Vihar, ki se je zbudil nad Lahi, pa še ne miruje, nego narašča kar naprej in cilja daleč notri v laško ravan. Sreča z vami, naši junaki!

Binkoštna praznika lanskega leta je bila druga. Par kompanij vojakov je imela Gorica, ko je prinesel brzovaj novico, da nas Lah napada. Vse je mislilo, da bo njegov sunek v našo državo drugačen. Prvo obrambno črto, ki jo je poleg drugih previdno vojaško vodstvo napravilo vkljub nerganju nekaterih modrijanov, so upali na-šči držati par dni; zaresno se je mislilo, da bo treba prav kmalu v zakope na Nanos-Sempeter. Toda danes je prva obrambna črta še neporušena; Lah stoji tam, kjer je stal binkoštni ponedeljek, in kamor so ga pustili naši brez vsacega strela: Furlanija, Brda, desni breg Soče na našem jugu, v Tirolah pa na obmejnih grebenih in v par dolinah, ki jih našim ni kazalo braniti. Leto dni je preteklo, pa Gorica še vedno ni laška. Doberdob še stoji v naših rokah in ob Soči je domala vse, kakor je bilo prve dni. V Tirolah je pa zdaj že drugače; po meiru je napredoval tuptam Lah na me-

sece; po kilometrih gredo zdaj naši v nekaterih urah naprej. Kako si laški vojak misli o vojski, pa najbolj dokazuje to, da se desetisoči dajejo ujeti našim junakom.

Izrecimo veselo upanje: laški ujetniki naj pozidajo to, kar so podrle naše domovine laške granate in bombe. To bo boljše delo zanje in prej naj se nihče ne vrne nazaj, dokler ni zadnji porušeni kamen zopet na svojem mestu.

Še eno povejmo! Lah je trdil, da se gre vojskovat zato, da bi rešil svoje brate izpod avstrijskega jarma. Mi, ki smo izkušali na Primorskem, kaj pomenja laški jarem za nas Slovence in Hrvate, in ki smo na svojem telesu izkušali, kako so se šopirili Lahih oholo in brezobzirno v svoji vladeželjnosti, smo dobro vedeli, da bi laško reševanje zadelo Lahe same najprej. To se je izkazalo že v sedanji vojski. Najprej so morali bežati pred laškimi reševalci Lah sami iz Furlanije in južnih Tirol. Nekaj desetisočev je moralo pustiti svoj dom in iskati pri dobrih ljudeh zavetja. Reševalci so jih pregnali, so jim zažgali domove, porušili cerkve, pomandrali polja, posekali trte in drevesa in jih gnali gladne in gole v daljni svet. Groza in strah jim je prešinila ude in jih slabila, da jih je mnogo, zlasti otrok, leglo v prezgodnji grob; obetali so jim pa rešitev iz sužnosti. Zdaj žive brez doma, edino od dobrot države, katere jarem je prišel Lah rušiti, med raznimi avstrijskimi narodi, tudi med nami. Sprejeli smo jih kot brate in delili ž njimi, kar smo imeli. Reševalec je pa segal tudi v našo domovino, spravljal se nad naše romarske cerkve, porušil Višarje in Sveto goro in napravil nešteto škode po naših obmejnih trgih in vaseh.

Čudno reševanje! Potoki krvi, nešteti tisoči grobov, požari in razvaline kažejo pot, po kateri je hodil reševalec. Zato je pa tudi umljivo, da je želja po pravični kazni segla vsem nam v srce in da so res z nadčloveškim junaštvom naši mladeniči

in moške branili Lahu vsako ped naše zemlje s svojimi telesi.

Dozdaj, moramo pristaviti. Čas obrambe je ponehal, zdaj prihaja čas napada in trumoma že beže Lah iz postojank, ki so jih leto dni imeli v svoji oblasti v mislih, da jih iz njih nihče pregnati ne more. Mislili so pač še mnogo več; govorili so o izprehodu ne samo v Ljubljano in Celovec, nego v Gradec in na Dunaj. Božji mlini meljejo počasi, toda gotovo. Pravica nikoli ne izumrje. To čutimo danes, ko vselega srca prebiramo novice z laških bojišč, bolj nego kadarkoli.

Kristjani smo; smili se nam vsak, kdor trpi; tudi laška mati in žena. Smiliti se nam pa ne more laška vlada, ki je kriva teh potokov krvi in hujšakči, ki so pod njenim vodstvom zapeljali ubogo ljudstvo. Koliko mladih življenj je uničenih, koliko solza in srčnih ran, — vse iz grde, neusmiljene pohlepne sebičnosti. Mi nismo Lahu nič jemali. Naš cesar mu je ponujal več, nego si je v letu dni mogel z orožjem priboriti. Dajali smo mu; on nas je pa napadel in zdaj je začel izkušati sadove svojega dela. Narod bo izpregledal, tako upamo; in ko mu pade mrena z oči, gorje zapeljivcem! Naše zmage ne pomenjajo samo varnosti naše domovine, nego so tudi edino uspešno zdravilo za Lahe same. Bog daj srečo!

Pregled po svetu.

Giolitti se vrača. Ob izbruhu italijanske vojske je bil Giolitti mož, ki je bil zadovoljen s ponudbo Avstrije ter oviral in dušil hrepenenje po vojski. Toda voditelji, ki so znali mazati kolesa vladnih časopisov, so ga prevpili z druhaljo; podlegel je s svojo miroljubnostjo in se moral celo umakniti. Čez leto dni se je kolo sreče tako zavrtelo,

da bo kmalu Giolitti na vrhuncu. Svojim prijateljem je baje sporočil, da se hoče zopet udeležiti parlamentarnega življenja.

Obletnica vojne napovedi v Italiji. Ob porazih na bojišču bo v Italiji malo razpoloženja za kake slovesnosti, ki so jih nameravali prirediti kot enoletni spomin na napoved vojske Avstriji. Ker se pojavlja povsod nezadovoljnost, hoče vlada za obletnico zapovedati po celi Italiji procesije in službo božjo za srečen konec vojske. Poprej je vlada cerkvene procesije povečini prepovedovala, zdaj jih pa kar sama ukazuje. Po procesijah nameravajo ljudi pogostiti, da bi tako narod pomirili.

Prazen strah. Grki se boje, da bi Solun trajno ne ostal v posesti Srbov. Neki srbski polkovnik je namreč pri pojedini v Solunu izrazil upanje, da bo macedonska prestolnica kmalu glavno mesto Velike Srbije.

Svetovna vojska.

Zmagovito prodiranje naše vojske v južnih Tirolah. Do 21. maja so zajele naše hrabre čete 23.800 lahov, 172 topov, 80 strojnih pušk. Druga italijanska črta ob meji predrta. Naši na več krajih na laških tleh. Prestolonaslednik Karel Franc Jožef v zmagalni armadi. — Odločilni poleti naših letalcev. Napadene laške železnice in kolodvori v vojnem ozemlju.

Tudi ob vojski čas silno hitro beži. Pravkar smo imeli obletnico, ko je Avstrija veselo zasopla in z nepopisno radostjo pozdravila slavno armado, ki je pri Gorlicah in Tarnovu predrta rusko moč in si napravila pot za zmagonosno prodiranje in zasledovanje premaganih ruskih sil. Še le zdaj spoznamo velikanski pomen one posrečene ofenzive, kateri moramo priznati očitno božjo pomoč.

Eno leto je pa že tudi minilo, odkar se verolomni Italijan brezuspešno zaletuje, da bi vdrl v naše lepe, slovenske pokrajine. Okrog enega milijona vojakov je že žrtvoval, ne da bi se mogel s čem ponášati. Kakor bi jih zadrževala roka božja, odletujejo napadalne laške čete vedno nazaj ob neprodornem zidu naših jeklenovztrajnih borilcev in branilcev.

Med tem je pa Italija tudi izgubila to, kar si je bila prilastila izven Italije: Tripolitaniya je šla rakom žvižgat; Lahom je ostalo le še nekaj obrežja. Iz Albanije smo jih skupno s srbskimi varovanci prepodili noter do Valone. Črnagora, sorodnica laške države, je že štiri mesece v naših rokah.

Pa tudi naši sovražniki so ponižani. Srbski kraj je skupno s svojo razkosano armado preganjan iz dežele ter blodi po tujih krajih. Francija gleda vkljub ruski pomoči obupno na Verdun; če podleže, potem je opravila. Pa tudi Anglija je poni-

žana. Ob Dardanelah je pobrala kopita, pa šla. V Mezopotamiji je bila poražena in izgubila velik del armade. Na morju se ne more več tako postavljati, ker je njeno vojno brodovje že precej razredčeno, trgovsko ladjevje je pa zmanjšano za okroglo 1200 ladij, ki počivajo na morskem dnu.

Tako stoje stvari sedaj v maju, onem mesecu, v katerem nam je lani Kraljica majnikova izprosil tako velikanskih zmag in srečen preobrat na galiških bojnih poljanah. Tudi letos se zanašamo na posebne uspehe po priprošnji Marijini. Kaže se, da naše zaupanje na Marijino pomoč ne bo osramočeno.

Res je marsikje med doma ostalimi hudo, ko pogrešajo čvrste roke gospodarjeve, ko ni ne denarja ne blaga, ne obleke, ne jedi. Ali vse, kar smo zgoraj zapisali, — nas bodri in nam nekako kliče: Še malo...! Čas poskušnje bo kmalu končan. Ako je pogled na naše bojne uspehe od lanskega maja sem tolažil, nas mora tudi pogled na bodočnost krepiti, kajti naše zaupanje na Kraljico majnikovo je necmajno. Ko smo te besede zapisali, so že došle vesele novice z južnotirolskega bojišča. Čujmo!

VOJSKA Z ITALIJO.

Zmagoslavno prodiranje naših čet v Tirolah. Italijanska črta predrta. Naši vojaki na laških tleh. 23.800 laških ujetnikov; 172 topov in 80 strojnih pušk zaplenjenih.

Na laškem bojišču se je pretekli teden začel nov ples. Na celi črti se je razvil pomnoženo vojno delovanje. Prav posebno se je pa kresal ogenj kanonov in pušk na južnovzhodnem Tirolskem v Lesinskih alpah ter ob spodnji Soči. Na črti jugovzhodno od Rovereta tja proti visoki planoti Folgarija in Lavarone ter južno od tod so naši predrli prvo italijansko črto ter zasedli več važnih postojank, osobito na Lavarone in južno od tam. V vseh teh bojih so naše čete zajele do 21. maja okrog 23 tisoč italijanskih ujetnikov, med njimi do 482 častnikov, dalje 80 strojnih pušk in 172 topov.

Druga italijanska bojna črta predrta. Na bojnem ozemlju med vodami Astico in Leno so prodirale naše moči pod vodstvom prestolonaslednika feldmaršala Karla Franc Jožefa Sovražnik se je umikal na celi črti. V naše roke sta padli oklopni trdnjavi Campomolon in Toraro, ki sta zapirali dolino Terragnolo in prehod na italijansko ozemlje. Tudi visoke grebene proti jugovzhodu od Torazo z glavnim vrhom Monte Santo (Sv. Gora), ki je visok 2114 m, so naše čete zasedle.

Na italijanskih tleh. Avstrijske čete so došle na dveh krajih na italijanska tla: namreč pri gori Maggio in jugovzhodno od Rovereto in sploh v odseku med reko Astico in Terragnolo, ter južno od Lavarone na gori Coston-u. Od gore Maggio in po dolini Astico gresta dve cesti proti mestu Asiero; a vmesni hribi (visoki čez 1800 m) so močno utrjeni. Toda moč naših topov je jaka. Južno od Rovereta — na glavni cesti proti Schio — so zasedle naše čete kraj Moscheri in goro Zugno.

Topništvo je kakor vselej, tako tudi sedaj odločilno delovalo. Po težki topniški

pripravi so bili Lahi vrženi iz njih izvrstno utrjenih postojank in potisnjeni nazaj. — Uspeh je tem pomenljivejši, ker se bojujejo Avstrijci na visokih gorah, kjer je še dovolj snega in je preskrba čet zelo težka. Prvič se je zgodilo, da je bilo v alpah ujetih toliko vojakov, kar potrjuje, kako skrbno je bil pripravljen načrt avstrijske ofenzive. Da je poraz za Italijane sila občuten, izpričuje dejstvo, da so izgubili petnajst 28 cm težkih havbic.

V dolini Adize, kjer so se bile italijanske čete spočetka vgnezdile, so začeli naši vojaki čistiti. Italijani so izpraznili v dolini Adize, južno od Rovereta, kraje Marco in Mosi.

Obletnico, ko je napovedal Lah vojsko našemu presvetlemu cesarju, so mislili na Italijanskem praznovati z velikanskimi slavnostmi, a sedaj slavimo to obletnico z zmagami mi sami. Po celi Avstriji je zavladovalo veselje osobito radi tega, ker je glavni udarec italijanskemu izdajalcu zadal prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef. Hrabre naše vojake vodi naš bodoči vladar. Zupajmo še nadalje na pomoč božjo in varstvo Kraljice majnikove! — Naše izgube na moštvo so v primeri z doseženimi uspehi in izgubami sovražnika le nizke; pač pa so težke laške izgube poleg tega, da so izgubili toliko moč, ki so ujeti.

Italjani na begu. Laško civilno prebivalstvo v obližju sedanje bojne črte je jelo bežati. Železnice v srednji Italiji so ustavile ves svoj promet, ker potrebujejo vozove za prevoz beguncev v zapadno ozemlje. Lahi bodo zdaj poskusili, kaj je vojska.

Nadaljnje pridobitve. Avstrijsko vojaštvo je bojno črto na tirolsko-italijanski meji raztegnilo; skupno s prodiranjem v smeri proti laškemu mestu Schio, kjer so naše čete že na italijanskih tleh, so se nadaljevali tudi boji za Lavaronsko planoto. Vrh grebena Armentera je v naših rokah. Na planoti Lavarone so Lahi morali odnehati ter prepustiti prve, silovito branjene postojanke.

Pod poveljstvom prestolonaslednika Karla Franc Jožefa stoječe alpske čete so v četrtek vzele ob cesti v Pedescale ležeči utrdbi prve črte, Campolomon in Toraro. V petek so osvojile še utrdbe druge črte in sicer Malignone, Fena in Tonzetta, v soboto so razširile svoj uspeh in vzele Cima del Laghi in Cima di Mesole. Cesta v Pedescale je tedaj prosta stalnih ovir; na vrsto pridejo še utrdbe pri Vereni in Campolongo.

23.833 ujetnikov. Posebno dober vtis napravi veliko število ujetnikov — doleje 23.883, med njimi 482 častnikov —, če imamo pred očmi, da gre tu za boje na visokem gorovju, kjer se zasedanje črt ne vrši tako gosto, kakor na ravnem ozemlju, in se more veliko število ujetnikov doseči le s taktično izvršenim premikanjem. Plen topov bi se dal preje razložiti, če bi ne bil tako velik, ker je zelo težko odpeljati topove, posebno večjega kalibra. Da smo pa v prvih šestih bojnih dneh osvojili 172 topov, vmes petnajst 28 cm havbic in 80 strojnih pušk, kaže, kako silen je bil sunek naših čet in da so naši presenetljivi napadi popolnoma uspeli.

Odločno so nastopili naši na suhem, a okrepi so ta nastop tudi s pomnoženimi

zračnimi boji. Dne 15. maja ponoči so zračna in pomorska letala posetila Benetke, Mestre, Kormin, Čedad (Cividale), Videm (Udine) in Treviso. V Vidmu je streljalo na naše letalce do 30 topov, ne da bi kaj zadeli. Povsod, kamor so došli letalci, se je opazovalo, da so vržene bombe dobro zadevale. Nad Benetke so pripluli železni metulji 15. maja po 10. uri zvečer. Luči so se naenkrat velele pogasiti, ljudje so se poskrili. Letala so plavala tako visoko, da jih obrambni topovi niso mogli zadeti. Nekaj hiš je porušenih, nekaj oseb ranjenih. Letalci so se nato podali nad Mestre ter sledili železniški progi prav, ko sta se odpeljali kraljevi hčerki Jolanda in Masalda. V Mestre se je po vlak srečal z drugim vlakom, ki je došel iz Vidma, in je z njim potovala laška kraljica Helena. Med tem, ko so pokale bombe, so se mati in hčerke odpeljale proti Padovi. — Naši letalci so metali 20. maja bombe na kolo-dvore Peri, Vicenza, Cittadela, Castell-franco, Treviso, Casare in Cividale, kakor tudi na sovražne letalne postaje.

brambi je skoraj neizvedljiva ruska ofenziva. — Veliki knez Nikolaj, general Pau sta baje skupno s carjem odpotovala v Tarnopol. V Petrogradu pričakujejo resnih dogodkov.

BOJI NA ZAHODU.

Pri Verdunu okoli vrha 304. Mora biti pač važna ta višina, ker so Francozi že toliko žrtvovali, da bi se je zopet polastili. Tudi zadnji teden so še sedemkrat poskusili pregnati Nemce z nje, a vse zastonj.

Krogle na Verdun. Poročevalec lista »Times« pravi, da pade na dan na Verdun povprečno 450 nemških topovskih krogel, včasih pa še več. Mesto je razvalina; le grad še kljubuje.

Petnajsto sovražno letalo je sestrelil nemški poročnik Immelmann zahodno od Douai; nadporočnik Bölke je spravil na tla že 16. sovražnikovo motovilo južno od Ripota. — Poleg tega je bilo uničenih še pet drugih sovražnikovih letal, prav toliko tudi pri Ostende.

Naši mornariški vojaki v ognju.

Obsoško bojišče. Topniški boji so na celi črti dosegali nenavadno silovitost in trajajo neprestano dalje. V odseku Doberdobske planote je vdrl črnovojniški polk iz Heba v sovražne jarke vzhodno od Tržiča, ujel 5 častnikov in 150 mož. — Postojanka zahodno od Sv. Martina, ki so jo Lahi izgubili, so naši držali, razširili in utrčili vključ vsem naporom sovražnika. Tudi tu je bilo ujetih 143 mož in veliko vojnega materijala. — Pri Gorici in Plaveh je bilo istodobno zajetih 116 Lahov. Pri vseh odsekih ob Soči noter do Bovca, kakor tudi na koroški črti je bil topniški boj nenavadno silovit.

RUSKO BOJIŠČE.

Obramba nemške bojne črte pri Naroškem in Višnjevskem jezeru je izborna. Nemških postojank ne brani voja, marveč kamen, žica, les, jeklo in betona, strojna puška in drugo morilno orodje. Ob taki

Lep uspeh so dosegli nemški vojaki na strmini Mort homme, kjer so potisnili svoje črte naprej ter ujeli 31 častnikov, 1315 vojakov, 16 strojnic in 8 topov.

Zračni napad na vzhodno Anglijo. Skupina mornariških letal je obstreljevala in metala bombe na angleška pristanišča in na utrdbе ob angleški meji. Nastalo je mnogo požarov.

OB SUEŠKEM PREKOPU.

Turki ob Sueškem prekopu so zopet pokazali svojo delavnost. Napadli so vasi Kathia in Mehidan. Pri Kathiji so bili Angleži pošteno nakrcani. Postojanko so branili škotski vojaki.

NA BALKANU.

Skupina letal je napadla sovražne tabore pri Kukušu, Čaušia, Mihałovi in pri Solunu.

TURČIJA V VOJNI Z RUSIJO.

Italijanski listi širijo poročilo, da se Rusi jeli prodirati proti Bagdadu in da se že zasedli neko važno križišče; oddaljeni so baje od Bagdada le še 555 km.

Tedenske novice.

Ljubljana se raduje častnih uspehov naše armade na Tirolskem. Brez poziva so okrasili hišni posestniki svoje hiše z zastavami. Bog daj, da bi to odkrito veselje ostalo trajno in da bi zastave naznanjale začetek popolnega laškega poloma!

Kn.-šk. duhovnim svetnikom je imenovan župnik domžalski č. g. Frančišek Bernik zaradi zaslug, ki si jih je pridobil kot ustanovitelj in prenovitelj ondote župnije.

IV. vojno posojilo. Pri Ljudski posojilnici v Ljubljani je dosegla višina podpisov svoto 932 tisoč K. Lj. pos. sama je pristopila s podpisom K 500.000. — Pri Ljubljanski kreditni banki je 640 strank podpisalo 10 milijonov 684 tisoč K. — Pri Zadrugi zvezi je do 18. maja podpisalo IV. vojnega posojila 2668 strank v skupni svoti 7 milijonov 200.400 K. — Mestna hranilnica ljubljanska je na svoj račun dala 4 milijone K IV. vojnega posojila. — Pri Kranjski deželni banki je do 15. maja podpisalo 558 strank 8 milijonov 348.200 K IV. vojnega posojila. — V Idriji se je na IV. vojno posojilo podpisalo 439.100 K.

Po površni sestavi dne 15. maja — je znašala skupna vsota podpisanega IV. vojnega posojila nad štiri milijarde kron. — Mnogo poročil do takrat na Dunaj še ni bilo došlo, ker so se te dni še najbolj oglašali novi posojevalci.

Teden »Rdečega križa« je donesel v Črnomlju 502 K 46 h; v župniji Mošnje K 1237; v Ljubljani 16.002 K 11 h; v Dolenjivasi (Marijina družba) K 100; na Igu K 708; v Št. Vidu pri Zatičini K 1800; v Lancovem pri Radovljici 449 K 78 vin.; v Št. Petru na Krasu 2282 kron 10 h; pri prodaji cvetic in znakov v Ljubljani K 22.957; v Prečini K 700; šolski okoliš Podlipa K 91.

Kranjska deželna posredovalnica za nabavo klavne živine. Pod tem naslovom se je ustanovil poseben urad, ki ima preskrbovati deželo s potrebno klavno živino. Urad je nastanjen v Deželnem dvorcu.

Tobačnemu delavstvu so dovoljene draginjske doklade v trojni izmeri po 2 K 70 vin., 3 K 80 vin. in 4 K 60 vin. na teden.

»Slovenska Straža« je darovala za botrinstvo slovenskim birmancem v Brucku o. L. 300 lepih izvodov »Šol. molitvenika« ter 200 K denarja.

Smrtna kosa. Umrl je 15. maja v Mariboru ondolni stolni prošt msgr. Karel Hribovšek v 70. letu starosti. Pokojni je bil vzor delavnega, skrbnega in vestnega duhovnika. Poprej je bil

spiritual in tudi vodja duhovskega semenišča. Slovel je kot najspretnější cerkveni govornik. R. I. P.!

Gozdno posestvo »Občina« pri Otavah nad Borovnico se proda 13. junija na prostovoljni dražbi. Opozarjamo na današnji tozadevni oglas s pripombo, da ima to posestvo svojo lastno lovsko pravico.

Železniška nesreča. V Sevnici je nedavno skočil s tira železniški stroj in nekaj praznih voz, ki so se razbili. Ranjenih je bilo šest izprevednikov.

Hranilnica kmečkih občin. Pri seji upravnega odbora Hranilnice kmečkih občin dne 17. maja je bil izvoljen za predsednika msgr. dr. E. Lampe. Pri tej priliki je po pravici slavil ogromno, domoljubno, a težavno delo naših županov, ki so imeli in imajo poleg obč. poslov na ramah tudi obilo dela za vojaštvo in vojaške namene ter aprovizacijo za vojaško in civilno prebivalstvo. Vse to izvršujejo z obhoduvalnosti. Naši župani so s svojim delom dokazali, da je samoprava popolnoma na mestu in da bi škodili državi oni, ki bi hoteli občinsko samoupravo omejiti in omajati ta zdravi in trdni temelj naše uprave. Važen faktor v našem gospodarskem življenju je tudi združništvo, ki zbira ljudske prihranke in jih stavi državi na razpolago v brambo domovine. Po vojski bo združništvo imelo zopet velevažne naloge; za to dobo se mora že zdaj pripraviti, da bo preskrbovalo potrebnih denarnih sredstev za popravilo in obnovev gospodarstev, za naloge dobrodelnega značaja (skrb za invalide itd.). Pri vseh teh nalogah bo največjega pomena, če bo naša samouprava delala roko v roki z našim združništvom. V popolni slogi teh faktorjev homo imeli poročstvo, da se ta velika naloga tudi srečno izvrši.

Novi grobovi. (Iz Radovice.) 13. maja so pokopali Marijo Stepan iz Bojanjevasi. Pokojna je bila marljiva, skrbna mati in gospodinja. Vkljub starosti je pogostokrat prejela sv. zakramente v oddaljeni župnijski cerkvi. Bila je članica III. reda, Sv. vojske ter zglede radodarnosti. Bog ji daj sv. nebesa! — Dne 29. aprila je umrl na Veliki Preski (dolske župnije) občespoštovani posestnik in gostilničar Marko Lavšek, star 81 let. Vrlemu možu večni mir!

Zgodnja toča. Dne 14. maja je napravila gosta toča obilno škodo na Planini, v sodnem okraju Kozje na Štajerskem.

V Trstu je namestništvo vsled prošnje škofijskega ordinarijata odredilo, da se zopet obesi sv. razpelo po vseh ondodnih šolah. — Iredentovcem, ki so poprej gospodovali v Trstu, še toliko ni bilo mar za versko in npravno vzgojo mladine, da bi bili dali obesiti znamenje krščanstva v šole in učilnice.

Silen potres v Italiji. Lahe pretresajo zanje žalna poročila o porazih na Tirolskem, zraven jih pa trese tudi zemeljska moč. Potres dne 17. maja je

najhujše pustošil v okraju Rimini, kjer je poškodovanih okrog tisoč hiš, veliko hiš se je podrla, za druge se bojé, da se tudi sesedejo. Poročila o mrtvih in ranjenih pa niso dali med svet.

Vredno, da se zabeleži. »Srečkovno zastopstvo v Ljubljani« (glavno zastopstvo srečkovnega oddelka češke industrijalne banke v Pragi je prejelo te dni srečkovno naročilo iz daljne Azije od tam bivajočega veleposestnika brata Hrvata. Ker ima imenovani zavod od poprej naročnike iz širne Evrope, Amerike, Afrike in Avstralije, služi sedaj še naročilo iz Azije »Srečkovnemu zastopstvu« v ponos in dokaz, da je znano po celem svetu.

Razne novice.

Prevozni parnik — potopljen. Dne 9. maja je vozil trgovsko-potniški parnik »Dubrovnik« v Gruž. Okoli ene popoldne se je izvedelo v Dubrovniku, da je bil parnik torpediran in potopljen. Na parniku je bilo 38 oseb; 12 jih je utonilo. Škode je 200.000 K brez blaga, ki se je nahajalo na ladji.

Djakovski škof — za šolstvo. Škof Krapac je podaril za razne dobre namene 635.000 K listin IV. vojnega posojila. 100.000 K je določenih za zgradbo hrvatskih šol v Slavoniji.

Deset tisoč kron za par volov. Tudi to bo spomin na sedanjo draginjo in težke vojne čase, da je mesar Blažek v Plznu na Češkem kupil na semnju dne 1. maja par volov za 10.000 K. — Sta morala pač biti vola tudi junaška!

Srbski kralj se nahaja sedaj na grškem otoku Evbeja, kjer se zdravi v toplicah Aidipsos. Te dni ga je obiskal sin Aleksander, ki potuje v Solun. Sedaj odpotuje kralj Peter v Petrograd.

Tistim, ki so pobegnili v tuje države, se sedaj povsod slabo godi, ker jim nihče ne more prav zaupati. Iz Londona poročajo, da so ondi zaprli bivšega poslanca Masaryka, ker je imel govor za Irce.

Žveplo med dežjem. V občini Stomfa blizu Šopronja na Ogrskem je padal nedavno med močno burjo žvepleni dež. Tla so bila mestoma kar rumenkasta.

Visoka starost. V vasi Nagyleta na Ogrskem je umrl cigan Jurij Kanalas, ki je dosegel starost 130 let. Bolan ni bil nikdar in nikoli mu ni bilo treba hoditi okrog zdravnikov.

Zlat rudnik. Bolgarska vlada je kupila v zasedeni Novi Bolgariji v okrožju Salaž rudnik »Ana«, kjer so kopali zlato. Doslej je bil ta rudnik last neke zasebne družbe.

Napredek sedanjega časa. Pri Dunaju je zadnje leto zrastle mesto posebne vrste. Prebivalcev šteje to mesto 4000: vsi so vojni invalidi z eno roko, z eno nogo, mrtvoudni itd. Nad sto koč se razprostira v enakih vrstah in enakih razdaljah; vmes so pa lepe steze, vrtovi, nasadi itd. Tudi prostorna no-

va cerkev se dviga sredi tega nenavadnega »mravljišča«. Invalidi se še deloma zdravijo, ali pa se uče in pripravljajo za nov poklic, da si bodo mogli kruh služiti. Nekateri so pa že popolnoma izvežbani. Nič manj kakor 40 različnih delavnic se nahaja v tem taborišču. Za vsa raznolika rokodelstva je poskrbijeno; najmodernejši stroji so na razpolago. Tu vidiš mizarje, čevljarje, fotografe, risarje, podobarje, brivce, modelirje, slikarje, kovače, knjižgoveze, tkalce, godce itd. — Pomankljive ude (roke, noge) so invalidom nadomestili z umetnimi, ki jih v kratkem času znajo s pridom rabiti. 1700 mož-invalidov je vsak dan zaposlenih v delavnicah; kakih 8000 jih je že dovršilo invalidsko šolo in se že preživljajo v svojem poklicu. — Tako se vse stori, da se tistim, ki so izpostavili življenje za domovino, omogoči zopet zadovoljiva eksistenca.

Velika sodnijska razprava se je pričela v Nizzi. Na obtožni klopi je več francoskih bogatašev, ki so podkupili ravnatelje tvornic, da so jih sprejeli in zapisali med preproste delavce in so se vsled tega izmazali, da ne bi bilo treba na vojsko.

Otok Krk so Francozi zapustili. Te dni je zapustil Krk zadnji oddelek francoskih vojakov.

Volitve predsednika v Ameriki. Bivši predsednik Zedinjenih držav v Sev. Ameriki Roosevelt je prijavil kandidaturo za predsedniško mesto.

Vojaške novice.

Pozdravi naših junakov. Sprejmite srčne pozdrave, dragi »Domoljubovi« bralci od slovenskih fantov, ki se nahajajo že tri mesece na ital. bojišču. Zdolaj podpisani smo še vsi zdravi in želimo, da bi se zdravi vrnili v ljubo kranjsko domovino. Zato kličemo: Bog nas usliši!

Albin Senčar, J. Rebolj, J. Skodlar, F. Venc, A. Vrankar, J. Slak, F. Zupančič, A. Zupančič, J. Zirovnik. — Srčno pozdravlja iz tržaške bolnice vse Belo kranjce Jos. Vukšinič iz Želebeja pri Metliki. »V kratkem ozdravim in se vrnem v strelske jarko. Živela Belokrajina, moja ljuba domovina!« — Č. g. urednik! Blagovolite sprejeti nebroj srčnih pozdravov z bojnih poljan od zdolaj podpisanih slovenskih vojakov. Enako pošiljamo najiskrenejše pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam, ostalim še na domači grudi. Prosim Vas, g. urednik, da bi teh par vrstic v Vaš list uvrstili. Zdravi smo vsi dosedaj, hvala Bogu; enako upamo še tudi v bodoče, čeravno pričakujemo še hujših naporov. Pogum nas še ni zapustil. Polentar nas še ne prekaša; zmaga je in bode naša! Schlipek Filip, Št. Danijel (Koroško), Lekšan Franc — Klance pri Ložu, Alojzij Funa — Štjak pri Sežani, Ivan Drolka — Dob pri Domžalah, Iv. Brenčič — Rovte pri Logatcu, Anton

Duljak — Mavriče pri Buzetu, Jožef Škaberne — Dobje pri Planini, Franc Bernek — Lihternik pri Ptuju.

Dragi »Domoljub«! Sprejmi teh par vrstic v kakšen kotiček: Najskrenejše pozdrave pošiljamo vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« s snežnih planin in strmih pečin — vojaki železnega regimenta: Mihael Grden, Godec Ignacij, Omahen Franc, Bregar Jakob, Kovačič Alojzij in Kovačič Fr., vsi iz Št. Lovrenca (Dolenjsko), Ivan Križaj — Zgor. Šiška, Franc Šepin — Dravljica, Jakob Grivec — Semič, Anton Strmole — Zatičina, Grdin Matija, Čatež, Jožef Šinkovec — Št. Janž, Alojzij Bizjak — Krško, poddesetnik Vodišek Stanislav — Ljubljana, četovodja Anton Košir Mokronog.

»Resna beseda vojakom« — se imenuje mala knjižica od uglednega pisatelja na Goriškem. Knjižica poudarja in kaže skrb za domovino, ki ji preti huda nevarnost, če se vojaki ne bodo borili proti nečistovanju z isto odločnostjo, kakor proti Italijanu in Rusu. Knjižica stane samo 10 vin. in se dobi po naših knjigarnah v Ljubljani in Gorici.

Prvi poročnik iz zavoda Sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Kadet 27. pp. Jožef Barle, bivši gojenec knjižice zavoda v Št. Vidu, je postal poročnik.

Še se oglašajo. Iz daljne Rusije je pisal svojim domačim Franc Traven, doma v Tunjicah pri Kamniku. 14 mesecev je bilo treba čakati. Piše, da je zdrav, da dela na polju in da se nahaja v Rusiji od 22. marca 1915.

Neprijetno iznenadi marsikaterega vojaka, ko pride na dopust, pa vidi ne navadno razkošje v obliki celo med ženstvom na kmetih. Tudi drugače opažajo marsikatero nerodnost, kar jih gotovo boli, zlasti še tiste, ki so res dobri in ki so od blizu okusili gorje vojske. — Dobili smo že več ostrih dopisov od vojaških rok na uredništvo, pa zaenkrat jih ne kaže priobčiti, ker je razuzdanost in preveliko ničemurnost očitati le posameznim osebam ali pa krajem. Rečemo pa: Bodimo resni v resnih časih, ne pa lahkomisljeni. Ne dražimo dobrih vojakov, ki se za nas žrtvujejo. Ne dražimo dobrotljivosti božje!

Postrezite žalostnim domačim. Vojak Urban Bergant, ki se je nahajal pri F.-J.-B. št. 7, je bil ranjen. Domači so mu poslali nekaj denarja, pa je došel nazaj. Ako bi kdo kaj vedel o njegovi usodi, naj blagovoli sporočiti njegovi sestri Antoniji Bergant (Smoljevo 41, p. Železniki nad Šk. Loko). Stroški se povrnejo.

Vojna razstava. V prihodnjih dneh bodo otvorili na Dunaju vojno razstavo in sicer na cesarskem vrtu. Primerne predmete, zlasti sovražnikom uplenjene vojne trofeje bodo poslale vse naše zavezniške države.

Amerika in predlog za mir. Mornariški odsek ameriške zbornice je sprejel soglasno predlog poslanca Hensley,

ki pooblašča predsednika Wilsona, naj povabi države vsega sveta na mirovni posvet. Dovolil je v ta namen 200.000 dolarjev.

30.5 cm granato so nam poslali (pa samo lepo s svinčnikom narisano ter vso z lovorjevim listjem odičeno) slovenski fantje pri možnarski bateriji št. 17. Ko bi bila risba večja in s črnilom narejena, bi jo mogli ponatisniti; tako jo bomo pa samo shranili za vojni muzej. — Na vrhu lične granate stoji letnica 1914—1916. Na granati pa napis z okroglo pisavo: »Vsem bralcem in prijateljem »Domoljuba« najlepši pozdrav z južnega bojišča od slovenskih fantov«. Predstrelec Anton Glavič, Št. Vid na Dol.; Jožef Novak, Novo mesto; Martin Jurak, Val. Dornič, Franc Mauser, Jos. Humar, Tomaž Olip, Jos. Bertl, Franc Brodar, Leopold Klančnik, Jos. Krapež, Ant. Košir, Fr. Ferfila, Fr. Sirk, Št. Lovrenc; Ivan Smole, Šmarje-Sap, Anton Kragelj, Jaka Šturm, Peter Svetič, korp. M. Schinko, Fr. Slapnik, Motnik; Vinko Prah, Slatina. — Na drugi dopisnici nam je poslal Josip Novak pesem slovenskih fantov pri možnarski bateriji, ki jo nekoliko popravljeno tu ponatisnemo:

Smo fantje mi čvrsti,
korajžni, mladi;
pa v naši tud' vrsti
top velik preži.

Vojaki smo celi,
nad Laha gremo;
du bomo vzeli
krivično blago.

Vi, dragi Slovenci,
podpirajte nas;
da zmage tud' venci
odičijo vas.

Marija pomagaj,
saj majnik je zdaj!
Sovraga odganjaj
in zmago nam daj!

Malo takih porok. Dne 8. maja je bila v Celovcu poroka slepega vojaka Matije Berger, ki je v vojski izgubil oči. Nevesta, zdrava, čila, se piše Ana Javornik. K poroki je prišel celo deželni predsednik grof Ladron. Novoporočencema je častital nadvojvoda Karel Stefan.

Sodba o koncu vojske. Petrograjski listi so mnjenja, da tretje zimske vojske ne bo več; upajo, da osrednji velenili popustita proti znatnim pridobitvam na Balkanu in na vzhodu.

Dopisi.

V Selcih nad Škofjeločo je priredilo ondodno učiteljstvo majhno otroško veselico, katere dohodek je namenjen oslepelim vojakom. Prireditve je prav izvrstno izpadla. Otroci so gladko in razumljivo deklamirali krasne Gregorčičeve pesmi. Najbolj nam je ugajal

komaj 7letni Božič s svojim energičnim glasom in korajžnim nastopom. Svojo pesem »Kaj maramo mi« je moral večkrat ponavljati. Povsem pohvalno pa je bilo petje. Čudili smo se mladini, ki je s svojimi nežnimi glasovi skoro očarala občinstvo. Najlepša zahvala cenj. občinstvu za obilni obisk, učiteljstvu pa za trud. Pokazalo se je pravo pojmovanje prireditve, saj je bilo dohodka okoli 164 K. Majhen pripomoček — veliko delo!

Iz Tržiča. V tednu »Rdečega križa« se je nabrala v trgu velika vsota 2631 kron 67 h. Prodalo se je 1900 znakov in 1970 umetnih cvetlic in več svežih. Otroci slovenske in nemške šole so s svojimi prireditvami pridobili 727 K 30 h. Največ zaslug ima šolska mladina, ki je pod nadzorstvom učiteljstva prodajala znake, cvetlice, pecivo in dr. — Pri Sv. Ani sta občina in šola nabrali skupno 121 K 58 vin. — Tudi Dolina je precej nabrala. Vsa župnija je prispevala 2793 K 75 h. — Za vojno posojilo se je podpisalo po hranilnici in posojilnici v kaplaniji 54.000 K.

Mošnje — Brezje. V tednu Rdečega križa so župljani položili na oltar domovine po svojih močeh lep dar. Č. g. župnik je podaril 100 kron. Članov po 10 kron je po številu 38. Letnih udov se je zglasilo 74 (po 4 krone). Čisti dohodek za Rdeči križ znaša 1237 kron 10 vin. Vrlim darovalcem povrni Bog!

Vel. Gaber. Dne 20. maja smo sprejeli k zadnjemu počitku Jožefa Jeraj po dom. Vidgejevega očeta iz Vel. Gabra. Bil je mož stare korenine, odkritega značaja in dober domoljub. On je vedno trdil, da Avstrija je nepremagljiva. Kot mož katoliškega mišljenja je bil večletni naročnik »Domoljuba«. S svojo marljivostjo in varčnostjo si je pridobil precejšnje premoženje in dobro preskrbel svoje otroke. Ena umrla hči je bila usmiljenka. Izmed štirih sinov, kateri so v vojski, sta prišla dva k pogrebu. Pokojni je bil vedno krepkega zdravlja, akoravno že 76 let star; toda smrt ga je dohitela nepričakovano. Ko so opoldne po sili odprli vrata, so ga našli mrtvega v postelji. Tudi opomin za nas!

Škocijan pri Mokronogu. Prostovoljno gasilno društvo v Grmuljah je dobilo od deželne odbora 586 K podpore, l. 1914. pa 500 K; tako stoji sedaj na trdnih nogah.

V občinskem pržonu je delalo pokoro že par mladih, še šoloobveznih tatov — vlomilcev. Za take bi bila pač najboljša leskova mast, ki je pa nekateri starši premalo rabijo. Če bo šlo tako naprej, bo imel zloglasni Župe več vrednih naslednikov.

Kmetška zveza je razdelila 5000 kg galice. Do galuna imajo nekateri ljudje strašno nezaupanje. Stara trdoglavost! Kakor v začetku niso vrjeli, da bi galica mogla učinkovati proti trdni bolezni, tako se tudi sedaj ne dajo prepričati, da bi galun kaj koristil v galici.

Iz Kostanjevice na Dol. Čas se izpreminja in hiti. Donaša nam dobro in slabo. Tudi pri nas v Kostanjevici se je izvršila spomina vredna izprememba. 27. aprila smo sprejeli novega gospoda župnika Jerneja Podbevška, čvrste mladega gospoda. Kmalu nato pa

smo se poslavljali od prejšnjega župnika, častitega starčka g. Damijana Pavliča. — Lep je bil sprejem novega g. župnika Jerneja Podbevška. Dasiravno je sedaj vojskinci čas in je ob sprejemu močno deževalo, se je k pozdravu vendar zbrala precejšnja množica. V nedeljo, 30. aprila se je vršilo slovesno umeščenje. Bog daj g. župniku obilo blagoslova v novem pastirovanju! Prejšnji g. župnik je deloval skoro 28 let v župniji kostanjeviški. Bil je splošno zelo priljubljen. Tudi njemu kličemo in mu želimo, naj ga Bog ohrani, varuje in spremlja.

Vipava. Hranilnica in posojilnica ter kmetijsko društvo v Vipavi imata svoj občni zbor 28. maja ob pol štirih popoldne v dvorani kmet. društva, ali pa v pisarni hranilnice, ako bi bila dvorana zasedana.

Col nad Vipavo. Veliko zanimanje za IV. avstrijsko vojno posojilo je bilo v naši občini, dasi šteje le malo prebivalcev, ki bi razpolagali z večjo vsoto denarja, saj je tu večina posestnikov, katerih posestvo ne obsega niti četrte grunta. Naj navedem imena podpisovalcev: Hladnik Alojzij 2000 K; učenec Furlan Jože 1200 K; Puc Andrej 1300 K; Hladnik Janez 1000 K, Hladnik Franc 1000 K, Bizjak Marta 600 K, Kovšca Jože, 16letni fant 400 K, Kovšca Frančiška, 17letna mladenka 300 K, Grljevič Miha 100 K, Češnik Ivan, 16letni deček 100 K, Občina Col 2000 K, podobčina Sanabor 1600 K. — Kdor pozna naše razmere in ve, koliko pridelajo in zaslužijo ljudje, je navedena vsota vojne posojila častna za našo občino. Pa tudi v tednu za Rdeči križ so se pokazali naši občani, da imajo plemenito srce. Pristopilo je kot pravih članov z letno udnino 4 K čez 25 oseb, z enkratnim prispevkom 2 K pa tudi mnogo, tako da je prinesel teden za Rdeči križ v naši občini čez 300 K v korist avstrijskemu Rdečemu križu.

Novice iz Istre. Popis živine v županstvih glavarstva Volosko-Opatija se je vršil pretekli teden. — Cene živil pri aprovizaciji za občino Materija maja meseca: Bela moka 1 K 1 vin.; testenine 1 K 80 vin.; koruza 78 vin.; semenska koruza 80 vin.; sladkor mehki 1 K 8 vin.; kava 10 K 80 vin. Cene se umevajo po kilogramu. Kraj delitve: Materija, v hiši g. Zupančiča. Za Herpelje je prevzel zaradi oddaljenosti delitev živil v svoji prodajalni g. Iv. Dekleva, trgovec, gostilničar in občinski odbornik v Herpeljah. — Teden v prid »Rdečemu križu« v Herpeljah. Pod vodstvom tamošnjega g. načelnika je pristopilo 33 udov k Rdečemu križu. Odrasli so prispevali 65 kron 40 vin., šolska mladina 90 K 48 vin. Vse skupaj 287 K 88 vin. — Herpelje — Kozina spadajo k trem župnijam, trem glavarstvom, trem županstvom. Cerkev je pa neznatna in duhovnika nobenega tam. In vendar je potrebno, da se v tem oziru poskrbi za kraj, ki je križišče železnice iz Pulja, Trsta in Divače. — Vojno posojilo. Župnijska cerkev v Bre-

zovici je pri poštni hranilnici vložila za IV. vojno posojilo 2000 K; župnijski beneficijar istotam v obligacijah 8500 kron; mlekarja Hrušica s podružnico v Brezovici 2000 K; posojilnica v Podgradu 20.000 K. — Iz Trsta prihajajo prekupovalci mleka, ki begajo ljudstvo s tem, da ponujajo po 60 vin. za liter mleka, in sicer na domu. Tako je prišel neki D. in se ponujal po župniji Gročana in drugod. Najbrž ga bodo oblastnije prijele, če ga dobe.

Gramoz in Otrobek.

Vesela povest z žalostnim koncem.

Spisal — r.

Lahko bi bila še živela in delala starost oba, Otrobek in Gramoz, toda morala sta se izseliti za vedno tja, kjer ni vojnih prodajalen, vojne kruha, koruzne moke, krušnih kart in — pomanjkanja masti. Kajti to zadnje je bilo vzrok, da sta morala pred časom umreti oba, Gramoz in Otrobek. Nad njima se je pač izpolnil pregovor, ki pravi, da imajo mali vzroki čisto velike posledice ...

1. Otrobek.

Ljubljana se ponaša po pravici z lepimi izprehodi. Kdor išče sence, jo najde v Tivolskem gozdu, v Zvezdi, na Golovcu in drugod. Kdor se pa rad solnči, naj gre na cesto, ki vodi proti Jezici in od tam naprej na Dunaj. Tudi jaz iščem rad solnca na tej takozvani Dunajski cesti, in tako je prišlo, da sem se seznanil z obema glavnima osebama te veseložalostne povesti: z Otrobkom in Gramozem. Najprej z Otrobkom.

Na zahodni strani Dunajske ceste je stala pred leti mala prodajalna, nad njo pa napis: »Brigita Otrobek. Prodaja moke in razniha blaga.« Jaz imam pa to — kakor mislim — popolnoma nedolžno slabost, da rad gledam napise nad prodajalnami, zlasti če je kaj posebnega na njih. Ta slabost mi je enkrat donesla celo obilega sadu, to pa v malo koristni obliki — batin.

To je bilo še takrat, ko sem hodil na Graben v prvi razred hlače trgat. Učitelj nam je vedno priporočal, da moramo pridno brati. In jaz, kot ubogljiv učenec, sem res kaj pridno bral. Začel sem navadno že takoj pri prvi prodajalni na vogalu Cojzove ceste, kamor smo hodili kupovat rožiče in sladke koreninice. Prebral sem napis: »Gašpar Poženu«, našel s pomočjo velike, gosto popisane pločevinaste table vse, kar je prodajal, obudil goreče želje po sladkih rožičih in še slajših koreninicah, nato pa odšel čez most za vodo na »Staro kramo«. Tu sem prebral vse napise, ki so bili nabiti na zid, ali pa ležali med staro šaro, postal malo pri »velikih« učencih, ki so se že upali očitno igrati za peresa ali »frnikule« in se zraven pridušati. Kadar so me kot malega abecedarja spodili stran, sem krenil čez most skozi Judovsko ulico proti Zvezdi.

Tu se mi je vselej vzbudila zavist ob pogledu na cestne pometače.

»Kako jim je prijetno,« sem si mislil; »ni jim treba hoditi v šole, in po cesti smejo prašiti, kolikor se jim poljubi. Ako se pa mali otroci igramo vlake in spravimo malo prah kvišku, nas pa takoj kdo napodi, in veseli moramo biti, če odnesemo zdrava ušesa.«

V teh nevoščljivih mislih sem obhodil ves Kongresni trg in se naposled napotil mimo »Slona« na Mestni trg proti domu. Mimogrede sem se vselej šel v frančiškansko cerkev priporočiti sv. Antonu, da bi kaj našel, četudi nisem bil nič izgubil, in sem poleg tega zvesto prebral imena umrlih, ki so bila zapisana na črni deski. Ako je bilo lepo vreme, sem preštudiral še napise na Sv. Petra cesti, če je bil pa dež, sem odšel naravnost čez frančiškanski most domov. Bal sem se namreč, da ne bi se mi zmočil abecednik, ker nisem imel nikdar dežnika.

Vsak človek bi mislil, da sem bil doma pohvaljen za svojo veliko marljivost, ko sem se začel takoj po šoli že na potu učiti. Toda moji starši, zlasti mati, niso imeli pravega zmisla za ta izvirni način učenja. Mojo pridnost so imenovali »potepanje« in jo temu primerno nagradili. Takrat pač še nihče razen mene ni znal prav ceniti vrednosti »pouka na prostem«; z grškin modrijanom Sokratom, ki je učil svoje učence med izprehodom, pa moji starši itak niso bili znani.

Nekega popoldneva sem pridejal pokuku v zaduhli šolski sobi še dve uri učenja na prostem. Za to gorečnost sem bil doma nagrajen v prav obilni meri, a žal zelo občutljivi obliki. Ves ogorčen sklenem omesti svoje študije v prosti naravi ter prihajati domov po najbližji poti. Zato se napotim drugi dan po šoli naravnost domov. Tu zagledam ob stopnicah, ki vodijo »Pod trančo«, novo črevljarsko delavnico, nad njo pa ravno tako nov napis.

Takoj se ustavim in začnem brati s počasnim, zategnjenim glasom: »A. Peezdiiiiir.« Po nesreči sem pa bral tako glasno, da me je slišal posestnik tega dičnega imena. Hitro kakor blisk šine mož iz delavnice s knefito v roki in me začne npletati, da je kar pokalo. (Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Kako se časi izpreminjajo.

Vojak Franc Dolinar iz št. Jošta nad Vrhniko (vas Smrečje) piše svojemu bratu 23. IV.: Dragi mi brat! Najprej Te srčno pozdravim. Častitam Ti, da obhajaš velikonočne praznike doma, kajti jaz jih praznujem na kraju, kjer so bolj podobni božičnim, kot velikonočnim. Spominjam se preteklih časov, ko smo doma sedeli pri obilno obloženi mizi, ko nam je rajni dobri oče rezal kolač. Pa kaj hočemo! Kruta usoda nam ga je vzela, nas pa razkropila med svetovni vojni metež.

Včasih smo peli »Aleluja«, zdaj pa vpijemo »hurá!«; včasih so pokali topiči na čast vstalemu Zveličarju, zdaj pa grome kanoni in havbice in naznanjajo smrt Itali-

janu; včasih so ropotale raglje po cerkvenih stolpih, zdaj ropočejo in drdrajo smrtno pesem strojne puške; včasih smo imeli ob praznikih nabasan svinjski želodec, zdaj imamo še svojega praznega; včasih so žvižgali fantje po vasi, zdaj žvižgajo granate po zraku; včasih so dekleta bile izbirčne, ko so se oglašali ženini, zdaj bo pa vsak dober, četudi bo malo šepast ali pa celo brez roke in noge.

Ohrani Bog vse domače, da bomo prihodnje leto veselo skupaj zapeli: »Zveličar naš je vstal iz groba, vesel prepevaj o kristjan!« S to željo sklepam, kajti vojaško povelje me kliče na službo.

Zato pa z Bogom ostanite,
z »blagoslovom« si postrezite.

Priprava na smrt.

Vojak Jožef Gorsič, član dobrepolske Marijine družbe piše predniku Juriju Žagar 18. aprila 1916: Danes Vam naznanim nekaj prav veselega. Včeraj popoldne sem tukaj v rojni črti prejel sv. zakramente. Kako? Prišel je g. vojni kurat in z ozirom

Mi kopljemo grob pa za grobom, junake polagamo v nje, ki dali so mlado življenje za svobodo rodne zemlje.

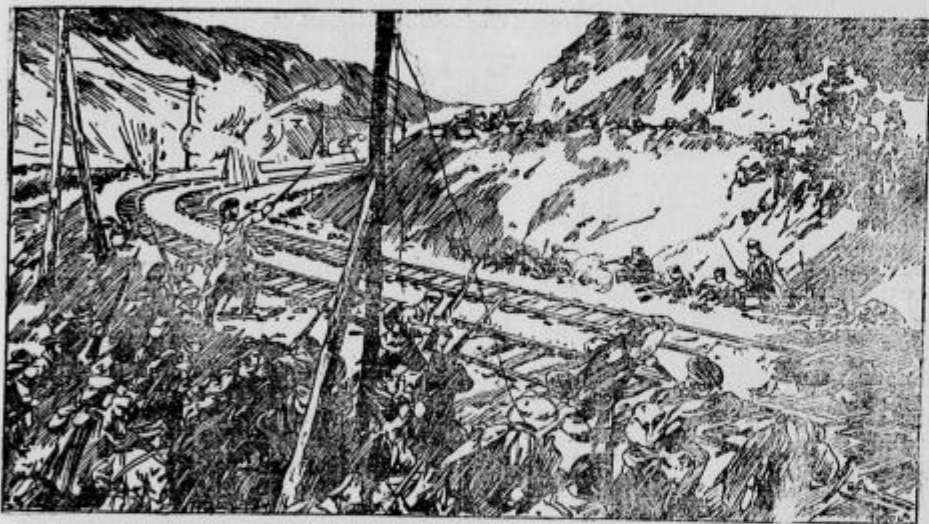
Te žrtve in trud blagoslovi nebo, da zastoj vsaj ne bo: njih setve — pojene s solzami, in naše — gnojene s krvjo!

Četovodja Vid Ambrožič.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Dunajčani so se začeli silno hudovati nad družbo »Miles«, da jim da premalo jajc, ker sme le ona po odredbah ministrstva to kupčijo voditi. Tudi je družba uboge Dunajčane precej izžemala, ker išče zase dobička. »Miles« odgovarja, da je bilo v aprilu tekočega leta Dunajčanom oddano 28 milijonov jajc; torej na vsako osebo 12

Bolgarski napad.

na bližajočo se bitko, nam je vsem skupaj pri bateriji podelil vesoljno odvezo.

Z vesoljno odvezo smo sedaj pripravljeni na smrt, ki zlasti v boju posebno ne izbira.

Upam sicer, da se bo tudi zdaj, kakor že mnogokrat, srečno izšlo, vendar pa kot za oporoko rečem: Kakor je volja božja. Ako se na tem svetu ne vidimo več, se bomo pa sešli v svetih nebesih. — Iskreno pozdravljam Vas in vse znance. Z Bogom!

Pomladni glasi.

IV.

Pomlad se je zopet vrnila,
zelena je gora in plan;
k nam tudi se je oglasila,
h junakom sred bojnih poljan.

Vsi orjete zemljico plodno
in seme polagate v njo;
le malo je vas, a hitite
zato s podvojeno močjo.

dati zahtevane vsote. Ko jih je polovico sežgala, je ravno toliko zanje zahtevala. Ko kralj še ni hotel plačati, jih je še polovico sežgala. Zdaj je pa kralj dal za ostarenek, kolikor je prvotno zahtevala za vse. Kramarji so zdaj vse prodali, pa ne po isti ceni, kakor so nekdaj novo ponujali, ampak pet- do desetkrat dražje. In glejte čudo! Prav nič ne poznamo, da bi vsled tega naše lepote kaj izgubile na lepoti. To je vendar dokaz, da so bile nekdaj preveč sitne in izbirčne.

Nekatere je jelo skrbeti, da bo živina na po vojski preveč padla v ceni. Strah je prazen, ker tudi po vojski ne bo živina rasla iz tal. Najbolj nevarna nam bi znala biti Amerika. Toda tam je padla goveja živina od 51,565.000 glav l. 1907. na 36 milijonov glav l. 1913.; torej v šestih letih za 15 milijonov. Zapeljala je kmete visoka cena. Mislili so, da ne bodo več imeli priložnosti tako ugodno prodati. Tako so prodali veliko živine, ki bi bila še najboljša za rejo. Američani imajo veliko mešetarskega duha. Saj poznate mešetarje! Četudi kupi najboljšo kravo in še tako dobrega vola, ne mara živine doma obdržati, če mu le malo dobička kaže.

Pred kratkim so imeli Američani še veliko živine čez potrebo, zdaj je bodo imeli komaj za svoje potrebe. L. 1913. so zaklali v Čikagi 7.500.000 prešičev ali vsak dan 20.000, govedu 25 milij., za 1 milijon manj, kakor l. 1905., 5.900.000 ovc, 380.000 telet, 90.000 konj. Cene živinom so za Čikago zelo visoke: 1 kg govedine stane 2 K 80 v., prešičevega mesa 2 K 60 v., ovčjega 3 K 5 v., teletine 3 K, zabela 1 K 50 v., jabolkov, moke 40 v., zelja 50 v., čebule 50 v., 12 jajc 3 K 50 v. Stanovanje za delavca na mesec 90 do 105 K, 30 do 35 dolarjev. — Delavec, ki noče stradati, izhaja prav s težavo.

Avstralija zaenkrat nima dosti živine odveč, ker so imeli tri leta sušo. Kar se da dobiti, vzamejo Angleži. V Argentini so že preveč poklali, v zadnjem času imajo še kužne bolezni pri živini.

Še bolj kakor pri nas se pozna vojska na Ruskem. L. 1913. so prodali na tuje za 15201 milijona rubljev, l. 1915. le za 3972 milijona blaga. Kupili so l. 1913. za 1374 milijonov, l. 1913. za 1114 milijonov. Toda to je bilo največ orožje in je gospodarstvu kaj malo koristilo.

Poročila o strni so v našem cesarstvu prav ugodna. Ogri so prav zadovoljni s sedanjim stanjem. Deževno mrzlo vreme ni prav nič škodilo. Kakor se kaže, bomo prav lahko dobili potrebno hrano. Posebno ugodno je tudi na Poljskem, kjer je vse dobro obdelano.

Amerikancem se kaj dobro zdi, da so jim lani dali Evropci za 10 milijard K zlata. Kar so doma zlata pridobili, je vse doma ostalo. Časi so se izpremenili. Pred vojsko so morali Američani zlato, katero so za žito, bombaž, jeklo in druge reči od Evrope prejeli, nazaj poslati kakor obresti; zdaj hočejo kolikor mogoče veliko zlata v Ameriko spraviti, kar se jim je res posrečilo.

Na Nemškem so začele delovati velike tovarne, da napravijo iz sladkorja, melase, magnezije, amonjaka in kalija redilne snovi — najboljše beljakovine za ljudi in

za živino. Nemci so pred vojno 300 milijonov stotov krmil vsako leto na tujem kupili. Zdaj hočejo vse v strojih doma pridelovati in najvažnejšo snov iz zraka in pese napraviti. — Drugi se tem poskusom posmehujejo in pravijo, da je škoda za sladkor, ki se bo po tej poti zapravil. Malo dvomno je res, da bi se to izkazalo.

Na Nemškem so pivo varnarji zelo hudi, ker jim je vlada dovolila le 37% ječmena za pivo. Torej malo več kakor tretji del množine prejšnjih let. Bavarci so dosegli 47%, skoro polovico navadne množine. Kupili so ječmen že jeseni. Drugi pravijo, da je še to veliko preveč. Pivo ima prav malo redilnih snovi v sebi; v resnici je le potrata, brez katere bi se v vojski že moralo izhajati. Ječmen naj se zmelje ali za krmo porabi. Pri nas v Avstriji se porabi za pivo 22.536.000 q ječmena. S to množino bi se priredilo 200 milijonov kg žive teže prešičev. Vse pomanjkanje mesa in masti bi tudi pri nas izgubilo. Brez žita ne bo ne debelih, ne lepih prešičev. Gotovo je mast bolj potrebna kakor pivo.

Zdaj tožijo, da manjka kave in drugih živil. Na Dunaju je en sam veletržec ponujal 10 vagonov kave, 200 vagonov krompirja, 25 vagonov mila, potem masti za vozove, za usnje, sir, salami, konzerve, čokolado, cimel, poper, vse le v celih vagonih po 10.000 kg. Dotični podjetnik je gotovo milijone zaslužil, ko so se cene dvignile. Kako malo imajo vsi kmetje in trgovci v primeri s takimi spekulanti!

Zdaj se kaže povsod, da živine zelo primanjkuje. Dne 15. maja je bilo na Dunaju samo 1058 glav. Plačevali so voli: Ia 454—470, IIa 434—450, IIIa 420 do 434, krave 390—445. Čudno je, da imajo teleta splošno nižjo ceno, kakor dorasla živina. Pozna se tudi, da veleposestvom in tovarnam primanjkuje ljudi, da si ne upajo rediti živine. — Ne prodaj prav nobenega teleta! Mi moramo skrbeti, da bomo imeli dosti živine kot podlago za dobro gospodarstvo. — Določile so se najvišje cene za kosti — 20 v. za 1 kg. Kost kupuje le društvo Kola na Dunaju.

Dne 16. maja je bilo na dunajskem trgu 4104 prešičev. Prodajali so debele do 6 K 85 v., mesnate do 6 K 50 v. V nekaj minutah je bilo vse razprodano.

Za naše gospodinje.

GOSPODINJA V VOJNEM ČASU.

(F. Zemljanova.)

(Dalje.)

Krompir jemo tudi s stročnicami in zelenjavo. V koscih ali cel (v oblicah) je težko prebavljiv. Jako dober je krompirjev piré. (Krompir se skuha v koscih, ali še bolje v oblicah, se olupí, dobro zmečka, zalije z mlekom, da je, kakor kaša in zabeli.) Dobra je tudi krompirjeva juha, guljaž iz krompirja. Pripravi se lahko na razne načine. Gospodinja mora vedno paziti, da pripravi jed okusno in tečno. Kdor je pa na žolodeu ali črevih bolan, naj pa ne uživa krompirja.

Kava je postala najbolj redno in domače hranilo povsod v mestu in na kmetih. A ker se je sedaj tako podražila in jo je sploh težko dobiti, se bo morala kolikortoliko opuščati. Hranilne vrednosti nima posebne, če ni pomešana z mlekom. Za otroke in slabotne pa zrnata kava sploh ni zdrava. Za otroke je najboljšo mleko. Toda nekateri otroci, kar nočejo samega mleka, nekateri ga pa nimajo. Zato poskusite primešati mleku lipov čaj, kar je jako dobro in tudi zdravo.

Naloga vsake gospodinje je, da izbere in pripravi hrano tako, da je krepka in tečna, četudi je pičila in preprosta.

Skrbna gospodinja si je nabavila gotovo kolikortoliko zalogo, da ni v preveliki zadregi, kadar zaradi slabega prometa ali kakega drugega vzroka ni dobiti tega ali onega. Seveda si gospodinja s tem naloži novo delo: skrbeti mora, da se zaloge ne skvari. Dobra gospodinja porabi živila, ki se lažje pokvarijo — naprej; kar se pa lahko delj časa ohrani, spravi za pozneje. Žito in moko mora imeti na suhem in zračnem prostoru. Večkrat se mora premešati in tudi presejati. Svinjina naj se obesi prosto ali pa naloži v lončene posode in zalije z mastjo. Tako se ohrani dolgo nepokvarjena. Meso in mast se pozneje rabi hkrati. Sir naj bo shranjen v vlažnem in temnem prostoru. Večkrat naj se tudi odrgne s soljo ali pa zavije v mokre rute, namočene v slani vodi.

Krompir ne sme biti naložen preveč na kupu, ter na suhem, temnem prostoru. Treba ga je prebirati in odstranjevati kali, ker se pri kaljenju izpremeni škrob, ki je v krompirju, v tvarino, ki nima nikakršne vrednosti. Poleg tega se pa tvarjajo tudi v krompirju strupene snovi. Krompir, ki kali, nima torej nobene redilne vrednosti, zraven je tudi škodljiv. Če je krompir zvenjen, ga je treba pred uporabo kakih 12 ur močiti v vodi, da se osveži. Predno ga deneš kuhati, napravi v kožo par zareze in osoli vodo.

Kakor je prav in potrebno, da ima vsaka gospodinja nekaj zaloge živil, tako bi bilo napačno, če bi si nakupila, v skrbi za prihodnost, volnenih, usnjenih, bombažastih, kovinskih in enakih predmetov. To rabi armada. In dolžnost vsake gospodinje je, da s takimi tvarinami, ki jih potrebuje vojska, karmo štedi.

Treba se je prilagoditi zahtevam vojne, t. j.: nekaterih stvari porabimo manj, drugih več. Znati se moramo odreči marsikateri priljubljeni navadi, biti iznajdljive v malenkostih. Ako primanjka tega blaga, ga moramo znati nadomestiti z drugim. Kupimo le to, kar je res neizogibno potrebno. Osvobodimo se zahtev mode in pokažimo s preprostostjo, da razumemo nalogo in dolžnost, ki jo nalaga ženski veliki čas.

Vsaka žena, vsako dekle, ki svoje gospodinjstvo na ta način uredi, bo pripomogla ravno tako do slavne zmage

kot vojak, ki se kljub naporom odreče marsikateri in z vdano zvestobo opravlja svojo dolžnost. (Dalje.)

Prebiranje.

Po pozivnem razglasu »O« zaukazano ponovno prebiranje vseh v letih 1897. do vštet. 1866. rojenih črnovojnih zavezancev se vrši na Kranjskem:

Dne 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30. in 31. maja v Ljubljani za sodna okraja Ljubljana (izvzemši mesto Ljubljana) in Vrhnika;

2., 3. in 4. junija v Črnomlju za sodna okraja Črnomelj in Metlika;

dne 6. junija v Trebnjem za sodni okraj Trebnje;

dne 7. junija v Žužemberku za sodni okraj Žužemberk;

dne 8., 9. in 10. junija v Rudoliovem za sodni okraj Rudolfovo;

dne 13. junija v Ratečah za sodni okraj Rateče;

dne 14., 15. in 16. junija v Krškem za sodni okraj Krško;

dne 17. in 18. junija v Kostanjevici za sodni okraj Kostanjevica;

dne 19., 20. in 21. junija v Mokronogu za sodni okraj Mokronog;

dne 23. in 24. junija v Višnji gori za sodni okraj Višnja gora;

dne 26., 27. in 28. junija v Litiji za sodni okraj Litija (izvzemši občine Zagorje, Aržišče, Kolovrat in Kotredež);

dne 30. junija, 1. in 2. julija v Zagorju ob Savi za občine Zagorje, Aržišče, Kolovrat in Kotredež v sodnem okraju Litija;

dne 22. in 23. maja v Jesenicah za sodni okraj Kranjska gora;

dne 24., 25., 26. in 27. maja v Radovljici za sodni okraj Radovljica;

dne 28., 29., 30. in 31. maja v Kranju za sodna okraja Kranj in Tržič;

dne 1., 2. in 3. junija v Škofji Loki za sodni okraj Škofja Loka;

dne 5., 6., 7., 8., 9. in 10. junija v Ljubljani za mesto Ljubljana v sodnem okraju Ljubljana;

dne 13., 14., 15., 16. in 17. junija v Kamniku za sodna okraja Kamnik in Brdo;

dne 19., 20. in 21. junija v Ribnici za sodna okraja Ribnica in Velike Lašče;

dne 23., 24. in 25. junija v Kočevju za sodni okraj Kočevje;

dne 20., 21., 23., 24., 25., 26. in 27. junija v Postojni za sodne okraje Postojna, Ilirska Bistrica, Senožeče in Vipava;

dne 29. in 30. junija, 1., 2. in 3. julija v Logatcu za sodne okraje Logatec, Lož in Cerknica;

dne 5., 6., 7. in 8. julija v Idriji za sodni okraj Idrija.

Začetek prebiranja vsak dan ob 7. uri dopoldne.

Tedenska pratika.

Petek, 12. maja: Sv. Filip Neri, spozn. († 1595.) — Sv. Eležer, muč.

Sobota, 13. maja: Sv. Magdalen na Pac., dev. († 1607.) — Sv. Beda, cerkv. uč. — Sv. Janez, papež. **Nedelja, 5. povelikonočna, 28. maja:** Evang.: Jezus uči, kako veliko moč ima molitev v njegovem imenu. — Sv. Avguštin, škof. — Sv. German, škof. († 576.)

Križev teden. Zakaj hodimo s procesijami po polju od farne do podružnih cerkva? — V petem stoletju (leta 469.) so na Francoskem razsajali hudi pošasti; bile so slabe letine in še druge nesreče. Pred vsem je bila hudo prizadeta vienska škofija na južnem Francoskem. Škof Mamert je zbiral vernike ter jih opominjal, naj pri Bogu iščejo pomoči. Ukazal je, naj bodo tri dni pred vnebohodom spokorne procesije po vseh župnijah; ljudstvo naj se pa tudi posti. Hude stiske so ponehale. V hvaležni spomin na to rešitev so se te procesije vpeljale po vsem Francoskem in pozneje po vsem krščanskem svetu, ker jih je papež Leon III. koncem 8. stoletja splošno zaukazal.

Danes imajo te procesije še prav posebno ta pomen in namen, da bi ljubi Bog blagoslovil polja, setve, da bi nam ohranil žito in druge sadeže ter da bi odvrnil od nas lakoto, kugo, vojsko in druge nesreče. Obenem se priporočamo pred vnebohodom Gospodu Jezusu, da bi nam bil milostljiv.

Ali nimamo letos prav posebnega povoda in vzrokov dovolj, da se po možnosti vsi in z gorečo molitvijo udeležimo križevih procesij? Naj se nihče ne izgovarja, četudi nima polja, da mu zaradi tega ni treba iti k procesiji. Polje nas hrani in redi, pa ne le kmeta, marveč tudi gospodo. Blagoslov božji vsi potrebujemo; vsi moramo pokazati, da smo navezani na blagoslov in dobroto božjo. — Letos bomo pa tudi še prav posebno goreče klicali: »Vojske — reši nas, Gospodi!«

Ponedeljek, 29. maja: Sv. Maksim, škof; drugi patron ljubljanske stolnice. († 351.) — Sv. Teodozija, muč. — Sv. Ciril, muč. († 274.) **Torek, 30. maja:** Sv. Ferdinand, kralj. († 1252.) — Sv. Feliks I., papež-muč.

Sreda, 31. maja: Sv. Angela, Mer., dev. († 1540.) — Sv. Kancijan in tov. — Sv. Petronila.

Četrtek, 1. junija: Kristusov vnebohod. Sv. Juvencij, muč.

Solnce vzhaja ob 4. uri (solčna ura), zahaja ob 7. uri 59 minut.

Luna: Mlaj 31. maja ob 8. uri 37 minut zvečer.

Sv. Ciril, mučenec.

L. 274.

Srce vernega kristjana se najbolj vname, ko bere o mučniški smrti nežne device ali slabega otroka, ker se tu spozna, kako močno deluje milost božja tudi pri nedorastli mladini.

Ciril, sin zagriženega pogana iz Cezareje v Kapadociji, je kot 12letni deček naskrivaj prejel zakrament sv.

krsta. Ko oče to izve, je jel fantiča pretepati ter ga mučiti z lakotjo. Ker je pa Ciril ostal stanovit in ter ga nobena kazen ni mogla izneveriti Kristusu, ga je oče zapodil zdoma. Ces. namestnik, ki je to izvedel, pokliče fantiča k sebi ter ga skuša s priliznjenimi besedami pregovoriti, da bi se odpovedal kršćanstvu, češ, da bo potem zanj prosil pri očetu. Deček odgovori: »Pri Bogu bom našel lepšo hišo, nego je očetova; rad sem reven na zemlji, da bom enkrat pri Bogu deležen večnega bogastva. Tudi smrti se ne bojim, ker mi bo smrt preskrbela življenje boljše od sedanjega.«

Vsled te odločnosti ga je namestnik obsodil na smrt; vendar je pa dal krvnikom tiho povelje, naj otroka samo z mukami straše. Toda ne ogenj, ki so mu z njim pretili, ne meč, ki so ga sukali okrog njegove glave, ga ni prav nič oplašil. — Pripeljali so ga nazaj pred namestnika. Tu izpregovori pogumni Ciril: »Napačno si naredil, da me nazaj kličeš. Jaz se ne bojim ne ognja, ne meča; kajti kar gorim hrepenenja, da čimprej pridem k svojemu Bogu.«

Vsem, ki so bili navzoči, so stopile solze ganotja v oči, ko so videli dečkovo ljubezen do ljubega Boga. Ciril jih tolaži: »Čemu jočete?« Veseli bodite; ali ne poznate kraljestva, ki me sedaj le čaka?« — Poglavar ga nato obsodi na smrt. Vsi so zdihovali, le blagi Ciril je bil vesel.

Raznoterosti.

Moška in mladeniška Marijina družba v Križankih praznuje prihodnjo nedeljo dne 28. maja svoj glavni družbeni praznik Marije pomočnice kristjanov. Zjutraj ob 6. uri bo sveta maša s skupnim svetim obhajilom, zvečer ob 6. uri pa slovesen shod. Dolžnost vsakega člana je, da se tega shoda zanesljivo udeleži, ako ni zadržan z neodložljivim opravilom.

Slavna županstva po Slovenskem prosi založništvo »Družinske Pratičke«, da mu v najkrajšem času sporoče morebitne premembe pri letnih sejmihi. Ker je zadeva v korist občini samim, je upanje, da se tej prošnji odzovejo vsa županstva.

Vprašanja in odgovori.

Fr. H. — Metlika: Pride že na vrsto, a zdaj ne in upamo, da letos sploh ne; saj se pripravlja za nas zmagonosna završitev.

Dopisniku iz Dolenjevasi pri R. in J. B. v Idriji: Ujetnikom na Ruskem se najlaglje piše na dopisnicah, ki imajo popolni naslov natisnjen v cirilici. 50 dopisnic z natisnjenim naslovom stane 3 K. Druge pošiljate oskrbuje posredovalnica Rdečega križa na Dunaju. (Auskunftsstelle vom Roten Kreuze

für Kriegsgefangene. Wien, I. Fischhof 3. — Pismeni oddalek.)

F. Z., vojna pošta 109: V taki zadevi se pa težko kaj doseže. Bilo bi veliko sitnosti, pa najbrž nič uspeha. Obrnite se na ondotnega vojnega kurata; morda bo vedel kaj svetovati.

M. P. — Maribor: O tem smo že pisali. Tisti, ki rujejo zoper duhovnike, uporabljajo tudi to priliko, da sejejo med ljudi nezadovoljnost ter jemljejo veljavo dušnim pastirjem. Zakaj duhovniki ne gredo v vojsko? To vprašanje ponavljajo samo tisti, ki zanje ne marajo in jih ne marajo potrebovati ne v mirnem, ne v vojskinem času. Zakaj ne gredo? — Zato, ker ne smejo in ne morejo. Katoliški duhovnik, zastopnik Kristusa, ki vsak dan opravlja presveto daritev, ki deli in nosi kruh življenja, ki tolaži bolnike, blagoslavlja — ne sme nositi orožja, ne sme nikogar moriti niti v vojski. V tem smislu je sv. katoliška Cerkev izključevala od duhovništva vsakega, ki je prelił človeško kri, četudi brez lastne krivde. Krščanske države se drže tega načela, zato so duhovniki v Nemčiji, Avstriji, Belgiji, Rusiji in drugod prosti vojaške službe z orožjem. Sicer je pa mnogo duhovnikov v vojni službi, ki so prideljeni posameznim narodnostim in oddelkom na fronti in po bolnišnicah, da oskrbujejo dušno pastirstvo med vojaštvom. Drugi so pa nujno potrebni med ljudstvom in so torej po splošni avstrijski postavi oproščeni vojne službe z orožjem. Saj je vsled nujne potrebe oproščenih tudi veliko uradnikov, učiteljev, profesorjev, rudokopov, stražnikov, orožnikov, rokodolcev (krojačev, čevljarjev, kovačev) ki delajo za armado.

Le v Italiji in na Francoskem, kjer je Cerkev od države ločena, kjer država Cerkev ne priznava ter jo še preganja, morajo duhovniki tudi na vojsko (na Italijanskem samo v sanitetno službo).

Sicer se pa ne sme prezreti dela duhovnikov v zaledju. Ali niso ravno duhovniki, ki tolažijo žalostne v teh hudih časih, ki osrčujejo vojake in družine, ki dajejo dušno pomoč, dele zakramente vojakom in doma ostalim. Kako bi izgledalo po naših krajih, če bi ljudje še duhovnikov ne imeli? Kdo bi vzgajal mladino, ki je itak izpostavljena sedaj hujšim nevarnostim kakor kdaj poprej! Ali bi večina ljudstva ne obupala, če bi ne imela niti duhovne tolažbe in sv. zakramentov?!

Koliko store duhovniki v zunanjih zadevah, koristijo in pomagajo politični in vojaški oblasti! Skratka: Duhovnik je zdaj desna roka zunanji oblasti, je svetovalec ljudstvu, posredovalec v vseh zadevah, tajnik, ki piše ujetnikom, ki sestavlja razne prošnje itd. Delo duhovnikov se je v vojski potrojilo; toda vse store in zmagujejo iz ljubezni do ljudstva, ki tudi veliko trpi, ter iz ljubezni do domovine.

Kdo bi vse to storil, če duhovnikov ne bi bilo doma med ljudstvom? Nihče. Škoda bi bila večja, kakor pa korist,

ako bi par sto duhovnikov porazdelili po strelskih jarkih.

Ne misliti, da je samo to domoljubno delo, kar se stori z orožjem. Da, orožje bo doseglo svoje zmage, a k temu pripomore nemalo delo v zaledju. Kje bi jemali naši vrli možje in mladeniči pogum, če bi ga ne srkali iz globokega verskega prepričanja, iz ljubezni do cesarja in domovine?!

Sicer pa tistim, ki duhovnike zaničujejo in sovražijo, ne pomaga nič dokazovati. Nad duhovniki se pač uredničuje beseda Gospodova: »Hlapec ni večji, kakor njegov gospod. Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.«

Nenavadne so posledice slabega prebavljanja pri različnih ljudeh. Ene stori slaba prebava lenega, drugega jezljivega, potem zopet drugemu domišljija predstavlja različne bolezni. Marsikateri postane vsled slabe prebave debel in neokreten, marsikdo zopet slaboten in suh. Tudi bolečinam v glavi je pripisovati največkrat kot posledico slabe prebave, ravnotako rumeni barvi na licih, kožni nesnažnosti, slabi rasti las in neprijetni utni sapi. Veliko jih trpi na slabi prebavi in se ne zmenijo dosti, čeprav morajo čutiti posledice vsak dan. Zato svetujemo v takih slučajih za pospešenje prebave in odvajanja Fellerjeve želodec okrepčujoče, lagodno odvajajoče rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«. iste so najprijetnejše odvajalno sredstvo, s popolnoma neškodljivim, nedražecim gotovim učinkom. 6 škatljic pošlje na vse strani poštine prosto za K 440 lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 16. (Hrvatska). Obenem priporočamo Fellerjev bolečinolajšajoči rastlinski esenčni fluid z zn. »Elza-Fluid«. 12 steklenic poštine prosto za 6 kron, ki se naroče obenem. Malokdaj se je kakšno sredstvo tako hitro priljubilo, kakor »Elza-Fluid«. Toda to ni čudno, ker je res dobro, ker odpravi veliko bolečin in še celo zastarele bolezni. (tu)

Najnovejše z bojišč.

Naš junaški graški zbor zmaguje na planoti Lavarone. Poraz Italijanov na južnotirolskem bojišču je vedno občutnejši. Naš domači graški zbor se odlikuje po lepih uspehih na lavaronskih planjavah. Sovražnik je vržen iz cele črte. Naši so zasedli Cima Mandriolo in višine do doline Astico. Čete našega prestolonaslednika, ki je dobil od cesarja visoko odlikovanje (red železne krone I. vrste z vojno dekoracijo), so vzele črto Monte Tormeno—Monte Maggio. Naš železni zbor pod vodstvom mladega generala, ki bo nekoč nosil krono Habsburžanov, si je v venec dosedanje slave vpletel novo cvetko junaštva.

Bodoči vladar Avstrije vodi naše slovenske in hrvatske junake, kakor upamo, do popolne zmage.

To in ono.

Nenavadna naravna prikazen. Nedavno so opazili tik Badenskega jezera ob ¼1. ponoči čudovito svetlobo, obenem se je pa čul tak pok, da so se vsi ondotni prebivalci s strahom zbudili iz trdnega spanja. Tisti, ki so bili priče tega prizora, so pripovedovali, da so videli silno svetel žarek, svetlejši kakor blisk, ki se je spustil sem čez bavarsko obrežno mesto Lindav proti zemlji. Svetloba je bila tako močna, da so se natančno razložili kazalci ur na zvonikih. Takoj nato se je čul mogočen pok, ki je imel bolj kovinski zvok. Natančnejega časopisi niso poročali. — Sodi se, da je bil meteor, ki je padel na zemljo.

Aprilova šala. Letos niso bili ljudje nič kaj dovetni za šale 1. aprila, ker je čas preresen. V Sarajevu je bila mala izjema. Ko je neki stražnik 1. aprila zjutraj opravljal svojo službo, zapazi na ulici pismo, ki je bilo zapečaten, kakor denarno pismo. Naslovljeno je bilo na nekega ondi znanega trgovca in imelo označbo: 58 kom. po 10 K. Pismo s 580 K ga je seveda razveselilo zlasti, ker je takoj izračunal, da mu bo doneslo najmanj 10 odstotkov, to je 58 kron najdenine. Z denarjem hiti takoj na policijo, kjer ga izroči za to nastavljenemu uradniku. Po pismo ni bilo nikogar. Čez določeni čas ga vpriči stražnika uradno odpro. Toda vsa komisija je bila le priča, da gre tu za šalo 1. aprila, kajti iz debelega ovitka so izmotali listek stenskega koledarja, ki je bila na njem natisnjena debela številka: 1. april.

Kaj se prešiču čudno zdí. »Če je kdo umazan, pravijo: 'To je prešič'; — osnaži se pa le z mojimi ščetinami.«

Znamenje časa. Čevljarški pomočnik: »Gospod mojster, prosim, da mi naprej plačate 25 kron; — jutri se bom poročil!«

Gosposka plača. Gostilničar: »Vaš račun znaša ravno 53 kron!« — Gost: »Oprostite, gospod gostilničar, — denarja nimam; vendar pa kljub temu pri meni še lahko dobro zaslužite. Mene namreč zasleduje policija. — 100 kron je obljubljenih tistemu, ki me dobi. Ukažite me prijati in vam potlej še vedno ostane 47 kron!«

Gostilniško priporočilo. »Da je pri meni zdrava hrana in pijača, kaže to, da v zadnjem izkazu mrličev ni nobenega izmed mojih gostov.«

Dobre knjige.

Šmarnice. 10 Marijinih pesmi za mešani zbor, deloma z orgljami. — Stanko Premrl. Ljubljana 1916. Založila »Katoliška bukvarna«. Cena 1 K 50 vin.

Male dnevnice v čast brezmad. spočetju prebl. Device Marije. Založila Katoliška bukvarna. Priredil dr. Gr. Pečjak. Cena za izvod 10 vin., 60 izvodov in več skupno naročenih po 7 vin.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 17. maja: 3. 8. 30. 44. 46.

Dunaj, 20. maja: 20. 58. 45. 17. 79.

SKRIVALNICA.

Kje sta oba pijonirja?

Razglas.

V torek 13. junija 1916 pričenši ob 10. uri dopoldan in naslednje dni se bode prodalo na licu mesta, na

prostovoljni javni dražbi

potom c. kr. sodnije v Cerknici,

gozdno posestvo „Občina“ pri Otavah.

Posestvo je po c. kr. geometru razdeljeno na 50 parcel. Prodalo se bode po posameznih parcelah ali pa skupno s parno žago in hišo za stanovanje. Natančni pogoji se izvedo pri **ANTONU DRAŠLERJU v Borovnici** poleg kolodvora. Kupci se vabijo, da si ogledajo parcele pred dražbo.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno oledha naduha.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Preklic.

Podpisana Marija Travn iz Vodice št. 118 preklicujem v polnem obsegu vse žaljive trditve ki sem jih brez premisleka govorila o Alojziju Šporn, posestniku iz Vodice št. 2. Obžalujem da sem se tako spozabila in se mu zahvaljujem, da mi je obrekovanje odpustil in odstopil od tožbe.

Vodice, dne 1. maja 1916.

Marija Travn

Sprejme se takoj pod ugodnimi pogoji zdrav in krepak

trgovski vajenec

poštenih in uglednih starišev, pri trvdki Martin Plut v Črnomlju, Belokranjsko.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lasna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lasna znamka „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

St. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
410 Nikel.-anker-Roskopf ura	4-10
705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče	5-90
719 Srebrna rem. ura	7-80
720 Srebrna cilind. rem. ura	9-70
1450 Bela kovinasta verižica	2-80
nikelnasta	1-
916 Srebrna verižica	3-20
89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavrtnice verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustriranem

ceniku z mnogimi podobami

kateroga zahtevajte zastoj in poštnino prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1903 Nima nobene podružnice.

Iv. Murnika nasl. ANT. STERGAR,

v Kamniku kupuje vsako množino po najvišji ceni:

Tršljikovo lublje (skorjo)	arnikovo cvetje
lapuhovo perje	lipovo cvetje
orehovo perje	kalmuževe korenine
beladona perje	št. Jančeve korenine
planinski mah	suhe borovnice, ku-mno, itd.

1199

Sodarski mojster Avg. Replč v Ljubljani, Kolezijska ul. 18, sprejme takoj 1249

3 vaje

v starosti 14—16 let. Hrana in stanovanje v hiši.

V šmartnem ob Savi je naprodaj

zemljišče s poslopiem

ki se lahko z malimi stroški prevredni v stanovanja. Istotako je naprodaj na lepem prostoru v Blažičih blizu Reke

hiša

ugodna za trgovino in gostilno. Več o vsem tem se polze pri »Gospodarski Zvezi v Ljubljani«.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelskimi lasmi ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za olajitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in če po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blešč in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzetjem ali denar naprej iz trgovice kamor je naslavljati vsu naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Posebno letos je veliko ležaje na dobrih poljskem orodju, da se delo z lahkoto in hitro opravi, vsled tega naj vsak kose naroči pri 999 16

F.S. Škrabar v Višnjigori,

kateri že več let razpošilja priznane najboljše, garantirano dobre

Turške kose

v dolgoti	56 do 61 cm	67 do 72 cm	78 do 84 cm
po	K 2—	K 2-25	K 2-50

Pri naročilu na 10 komadov skupaj poštnine prosto na vsako postajo. Preprodajalci določijo primeren popust.

Ako naročite

in to nemudoma storite,

1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike, 1 dobitni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880, 1 dobitni list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1884.

(Mesečni obrok za vseh pet srečk oziroma dobitnih listov samo 5 kron 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K)

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4.000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno:

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. deč. življ. in rentn. nezg. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot. rentna in ljudska, neugodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.400.838—

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48.732.022-76

V letu 1914 se je izplačalo za-

varovancem na dividendah

čistega dobička K 432.232-66

Kder samra. a sklenili življenjske zavarovanje veljavno hkrati za vojno zavarovanje, naj se v lastne korist obrne do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zaslopniki se sprej-mejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Vsi

vemo, da je dobro desinfekcijsko sredstvo pri toaleti in postrežbi bolnikov velike važnosti. Dandanes se zahteva, da učinkuje desinfekcijsko sredstvo sigurno in hitro, dalje pa, da ima tudi dober duh in da je poceni. Zelo pogosto

bomo

opazili, da se desinfekcijska sredstva, ki imajo duh po karbolu, odstranijo, ker se ta ali vonj težko odpravi z rok, obleke in perila. Če pa vedno le

Lysoform

rabimo, nimamo nobenih neprijetnosti. Lysoform ima prijeten, aromatičen vonj, je poceni in nestrupen. Originalne steklenice v vsaki lekarni in drožeriji po K 1-25. Vsi naj bi torej le Lysoform

rabili.

Novo cene od 1. maja:

Lysoform a steklenica	100 gr.	K 1-25
" "	200 gr.	K 2-50
" "	500 gr.	K 4—
" "	1000 gr.	K 7—
Lysoform toaletno milo kes a		K 2—
Poprave meta-Lysoform ustna voda		K 2—

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlate A K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč A 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg A K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno kravno krlajo po 48 K A 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, graščico. Semensko koruzo za zeleno krmo dobimo!

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— A 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče, kranko naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 1320 K A 100 kg z vrečo vred.

Gospodarska zveza pa **nakupuje** tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Ječelske stroje, motorje, mlatilnice itd. Polnaročajte le pri **Gospodarski Zvezi**.

izbrano se je obneslo za vojake v vojski in
epih za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihu, tudenici,
prnu, vratni in bolesti v krutu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel compos.

Nadomestilo **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 75, 1'40, 3'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem lovu“,
Praga, I., Elizabetina cesta 5.

Dnevno raspošiljanje.

1 ali 2 učenca

poštenih staršev, krepka fanta, sprejme v uk za
mizarstvo obrt mizarški mojster:

Al. Trink, Ljubljana, Linhartova ulica.
1164

Lepa birmanska darila.

Največja zaloga zlatnine,
srebrnine in briljantov po
nizkih cenah.

Srebrni prstan
z rdečim krištem lepo
emalirani K 2—

F. CUDEN
v Ljubljani

nasproti frančiškanske cerkve

Naročite cenik z kolektarjem — je
tudi po pošti zastoj.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznevrstne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom
egradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pri-
delke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje
in druge kombinacije in proti neugodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za doživetje
nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi doživetni odber kronjski podružnico.

Varnostni zaklad in udeležba, ki so znašale 1. 1912 K 673.354-17, se poskočile koncem 1. 1913 na K 735.147-17.

Toda, čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rastele zaklad.

Ponudbe in pojasnila daje ravateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Preseku, kakor tudi

po vseh farah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne. hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

GORČEVA

**KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X**

A. GOREC

**LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA 57. 14. NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLACNO**

Vam
plačam
kako Va-
ših karjih odes, brada-
vijo in trde kože tekem
3 dni s korenino, brez
bolečin ne odpravi
RIA-BALSAM
Cena lončka z jamstven-
nim pismom K 1-50, 3
lončki K 4-—, 6 lonč-
kov K 6-50.
Kemeny, Kaschau
(Kassa) L., poštni predal
12/556. Ogrsko.

Varčne gospodinje

mi pošiljajo volnene in
bombažaste cunj, ločene
brez kovin in gumbov, v
5 kg zavojih po pošti, nad
20 kg po železnici. Plačam
do preklica za volnene cun-
je, nogavice, robce i. t. d.
K 2— za kilo, za bomba-
žaste in polvolnene cunj
50 vin za kg, po prejema
blaga po odbitku poštne
in voznine. V vsak zavoj
naj se vloži list z naslovom
pošiljalca.

JOSIP MILLER,
tkalnica
Schluckenau - Češko.

Na prodaj ima

:: brinje ::

za kuho brinjevca v poljubnih množinah po nizki
815 ceni trdka **Ivan Jelačin** v Ljubljani.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega.
Zunajtm vlagateljem so za pošt-

5 %

ljanje denarja na razpolago brez-
plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven
odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska
posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvo.
Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta
1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karel Polak ml., tovarnar v Ljubljani.

Član i: **Ivan Dolenc**, c. kr. profesor v Ljubljani; **dr. Jožef Grušen**, stolni kanonik v Ljubljani; **Anton Koblar**,
dekan v Kranju; **dr. Merhar Alojzij**, gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Jakob Moherič**, odvetniški kandidat
v Ljubljani; **dr. Fran Pappež**, odvetnik v Ljubljani; **B. Romeo**, ravatelj trg. šole v Ljubljani; **Anton Sušnik**,
c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; **dr. Viljem Schweitzer**, odvetnik v Ljubljani; **dr. Aleš Ušeničnik**, prof. bo-
goslovja v Ljubljani; **Fran Verbič**, c. kr. gimn. prof. v Ljubljani; **Ignacij Zapletnik**, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržiš, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — **Član i:** **Anton Gadeš**, katehet v Lju-
bljani; **K. Gruber**, c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani; **Ivan Blakar**, profesor v Ljubljani; **Avguštin Zajo**, c. kr.
rač. rovident in posostnik v Ljubljani.